

1934
TRAKYA OLAYLARI

RIFAT N. BALI

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	11
ÖNSÖZ	13
GİRİŞ	19
Trakya Olayları ve Toplumsal Hafıza	20
Konuyla İlgili Araştırmalar	22
Tek Parti Döneminde Türkleştirme Siyaseti	24
Olayları "Türkleştirme Siyasetinin Bir Örneği" Olarak Yorumlayanlar	24
Yanlış Yorumlar	32
Trakya Olaylarını Tasvip Edenler veya Önemsemeyenler	35
I- OLAYLARDAN ÖNCEKİ ORTAM	39
1) CUMHURİYET'İN İLK ON YILI	40
2) TRAKYA UMÜMÎ MÜFETTİŞLİĞİ'NİN KURULMASI - UMÜMÎ MÜFETTİŞ İBRAHİM TALİ'NİN BÖLGEYİ TEFTİŞİ	46
3) BOĞAZLAR VE TRAKYA'NIN ASKERÎ MINTIKA KABUL EDİLMESİ	54
4) 2510 SAYILI İSKÂN KANUNU'NUN KABUL EDİLMESİ	58
5) YAHUDİ TÜCCAR VE ESNAFIN DURUMU	61
6) NİHAL ATSIZ VE <i>ORHUN</i> DERGİSİ	65
a) Nihal Atsız'ın Düşünce Dünyası	65
b) Nihal Atsız'ın Edirne Günleri	66
c) Nihal Atsız'ın Çanakkale Gezisi	68
d) Nihal Atsız'ın <i>Orhun</i> 'daki Makaleleri	70
7) CEVAT RIFAT ATILHAN VE <i>MİLLÎ İNKILÂP</i> DERGİSİ	76
a) <i>Millî İnkılâp</i> Dergisinin Yayını	76
b) Cevat Rifat Atilhan'ın Almanya Gezisi	89
c) Almanya Gezisi Sonrasında <i>Millî İnkılâp</i> 'ın Yayını	93

8) MİLLÎ İNKILÂPA KARŞI TEPKİLER	99
a) Türkiye Hahambaşılığı'nın Tepkisi	99
b) Basının Tepkisi	101
c) Mustafa Nermi'nin Mektupları	122
9) OLAYLARIN CEREYAN ETMESİNDEN ÖNCEKİ MANZARA	130
II- OLAYLARIN SEYRİ	137
1) ÇANAKKALE'DEKİ OLAYLAR	138
a) Olaylardan Önceki Durum	138
b) Olayların Cereyan Şekli	140
c) Tanıklıklar	145
2) EDİRNE'DEKİ OLAYLAR	169
a) Olaylardan Bir Yıl Önceki Durum	169
b) Olayların Cereyan Şekli	170
c) Göçmenlerin Durumu	174
d) Edirne Yahudi Cemaati'nin Dahiliye Vekili Şükrü Kaya ile Görüşmesi	177
e) Edirne'deki Olaylarla İlgili Tanıklıklar	182
f) Keşan ve Uzunköprü'deki Olaylar	210
g) Uzunköprü'deki Olaylarla İlgili Tanıklıklar	210
3) KIRKLARELİ'NDEKİ OLAYLAR	215
a) Olaylardan Bir Yıl Önceki Durum	215
b) Olayların Cereyan Şekli	218
c) Olaylar Neden Meydana Geldi?	221
d) Tanıklıklar	223
4) TEKİRDAĞ'DAKİ OLAYLAR	274
a) Olayların Cereyan Şekli	274
b) Çorlu'daki Olaylar	279
c) Lüleburgaz'daki Olaylar	280
d) Babaeski'deki Olaylar	281
III- OLAYLARIN BASINA YANSIMASI VE RESMÎ MAKAMLARIN TAVRI	283
1) YAHUDİ CEMAATİ LİDERLERİNİN ANKARA İLE TEMASLARI	284
2) OLAYLARIN BASINDA YER ALMASI	285
3) BAŞVEKİL İSMET İNÖNÜ'NÜN KONUŞMASI	287

4) TBMM REİSİ KÂZİM ÖZALP'İN BEYANATI	290
5) DAHİLİYE VEKİLİ ŞÜKRÜ KAYANIN BEYANATI	291
6) BAŞVEKÂLET TEBLİĞİ	294
7) CHF UMUMİ KÂTİBİ RECEP PEKER'İN SORUŞTURMASI	298
IV- OLAYLARIN ARDINDAN YAŞANAN GELİŞMELER	323
1) RESMÎ SORUŞTURMA VE SONUCU	324
2) <i>MİLLÎ İNKİLÂP, ORHUN VE BİRLİK</i> DERGİLERİNİN KAPATILMALARI	326
3) İZMİR'DE "VATANDAŞ TÜRKÇE KONUŞ!" KAMPANYASI	331
4) RESMÎ MAKAMLARIN BEYANATLARI	336
5) OLAYLARIN YAHUDİ TOPLUMU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	338
a) İstanbullu Yahudi Tüccarların Durumu	338
b) Türkiye Hahambaşlığı'nın Göçmenlere Yardımı	338
c) Siyonist Faaliyetlerin Canlanması	340
6) YAHUDİ CEMAATİ LİDERLERİNİN TAVRI	345
7) BASININ TAVRI	355
8) ULUSLARARASI YAHUDİ ÂLEMİNDEKİ YANKILAR	371
9) TRAKYA YAHUDİ NÜFUSUNDA DEĞİŞİM	375
10) OLAYLARIN ARDINDAN TRAKYA EKONOMİSİNDE DEĞİŞİM	378
a) Çanakkale'de Durum	379
b) Edirne'de Durum	379
c) Kırklareli'nde Durum	380
c) Kırklareli'nde Durum	380
d) Tekirdağ'da Durum	381
V- OLAYLARDAN SONRA TRAKYA'DA DURUM	385
1) EDİRNE'DE DURUM	386
a) Edirne <i>Alyans</i> Okulu Müdürü'nün Gözlemleri	386
b) Edirne <i>Béné Bérith</i> Locası Reisi'nin Tespiti	389
c) Gazeteci Cihad Baban'ın Gözlemi	389
d) Uzunköprü'de Durum	390
2) ÇANAKKALE'DE DURUM	390
3) KIRKLARELİ'NDE DURUM	391
4) GENEL İZLENİMLER	391
5) BAŞVEKİL İSMET İNÖNÜ İLE SİHHAH VE İÇTİMAİ MUAVENET VEKİLİ REFİK SAYDAM'IN TRAKYA GEZİSİ	393

VI- TANIKLARIN VE YABANCI DİPLOMATLARIN DEĞERLENDİRMELERİ	397
1- TANIKLARIN DEĞERLENDİRMELERİ	398
a) <i>Tasvir</i> Gazetesi Başyazarı Cihad Baban'ın Değerlendirmesi	398
b) <i>Alyans</i> Okulları'nın İdarecisi Elie Nathan'ın Değerlendirmesi	398
c) Bulgar Basını'nın Değerlendirmesi	399
d) Türk Yahudilerinin Değerlendirmeleri	400
2- YABANCI DİPLOMATLARIN DEĞERLENDİRMELERİ	400
a) İngiliz Büyükelçisi Percy Loraine'in Değerlendirmesi	400
b) Yunan Büyükelçisi K. Sakellarpoulos'un Değerlendirilmesi	402
c) İsviçre Konsolosluğu'nun Değerlendirmesi	403
d) Amerikan Büyükelçisi Robert P. Skinner'in Değerlendirmesi	405
e) Fransız Büyükelçiliği'nin Değerlendirmesi	407
f) İsveç Büyükelçiliği'nin Değerlendirmesi	408
g) İtalyan Büyükelçiliği'nin Değerlendirmesi	410
VII- SONUÇ YERİNE	417
I- OLAYLARI MEYDANA GETİREN ETKENLER	420
a) Nihal Atsız ve Cevat Rifat Atilhan'ın Etkileri	420
b) Genelkurmay Başkanlığı'nın "Güvenilmez Unsurlar"ı Trakya'dan Uzaklaştırma Kararı	422
c) MTTB ve Halk Evleri'nin Rolü	427
d) Muhacirleri Trakya'da İskân Etme Siyaseti	428
e) Trakya Umumi Müfettişi İbrahim Tali'nin Rolü	431
f) Yahudilerin Türkleşmeleri Meselesi	432
g) CHF Umumi Kâtibi Recep Peker'in Vilâyetlerin Fırka Reisliklerine Gönderdiği Tebliğ	432
II- BİR TAHLİL DENEMESİ	434
EKLER	439
ÖZEL TERİMLER	533
OLAYLARIN KRONOLOJİSİ	537
KAYNAKÇA	541
DİZİN	561